

Bioszén alkalmazásának a hatása sivatagi homoktalaj tulajdonságaira és a cirok növekedésére

Készítette: Török Ádám Benjámín

Cél

- ▶ Sivatagi homoktalajok többsége szinte alkalmatlan a mezőgazdasági művelésre:
  - ▶ Durva szerkezet
  - ▶ Alacsony víz és tápanyag megtartó képesség
  - ▶ Alacsony szerves C tartalom
- ▶ Bioszén talajjavító hatásának vizsgálata sivatagi homoktalajon
  - ▶ Fenyő fűrészporból származó bioszén fizikai-kémiai tulajdonságainak a jellemzése
  - ▶ BC hatása a talaj hidraulikus jellemzőire és kémiai tulajdonságaira
  - ▶ BC hatása a cirok növekedésére és szárazanyag-hozamára

Bioszén

- ▶ Szénben gazdag szerves anyag
- ▶ Biomassza hőbomlása során keletkezik (anaerob v. részben anaerob környezet)
- ▶ Akár 1000 évig is stabil maradhat a talajban
- ▶ Javítja a termőföldek fizikai-kémiai tulajdonságait
- ▶ Növény növekedését serkenti
- ▶ Kevés tanulmány szól a sivatagi homoktalajban való alkalmazásáról

Bioszén jellemzése

- ▶ Biomassza alapanyag: Fenyő fűrészpor
- ▶ Előállítás: Laboratóriumi méretű csavaros típusú, folytonos betáplálású gyors pirolízis reaktor: 400 °C, limitált oxigén
- ▶ Fizikai-kémiai analízis (3 párhuzamos)

Table 1

Physicochemical properties of feedstock and produced biochar.

Elements	Pine sawdust	Biochar
Yield (%)	–	51.0
pH	–	4.2
EC (dS m ⁻¹)	–	0.5
CEC (cmol ₊ kg ⁻¹)	–	21.5
<i>Proximate analysis (%)</i>		
MC	4.5	3.5
VM	82.0	29.2
Ash	1.3	3.2
Fixed carbon	12.1	64.1
<i>Ultimate analysis (%)</i>		
C	36.2	51.7
N	0.19	0.86
C/N ratio	222.7	70.0
<i>Plant nutrients (g kg⁻¹)</i>		
Ca	–	270.4
P	–	17.8
K	–	78.1
S	–	31.0
Al	–	19.0
BET (m ² g ⁻¹)	–	6.2
Pore volume (m ³ g ⁻¹)	–	0.011
Average pore size (nm)	–	53.2
WHC (g g ⁻¹)	–	4.0

EC, electrical conductivity; CEC, cation exchange capacity; MC, moisture content; VM, volatile matter, BET, Brunauer–Emmett–Teller surface area; WHC, water-holding capacity; ND, not detected.

Bioszén jellemzés eredménye

- ▶ Átlagos BC hozam: kb. 50%-a a felhasznált biomasszának
- ▶ Viszonylag alacsony BET (Brunauer-Emmett-Teller) fajlagos felület és pórustérfogat
- ▶ C-ben gazdag (51,7%)
- ▶ C/N arány 66%-al csökkent a nyersanyagéhoz képest
- ▶ Alacsonyabb hamu tartalom jellemzi, mint a fenyő fűrészport
- ▶ Savas pH (4.2)
- ▶ Mérsékelt CEC (Kationcserélő kapacitás)
- ▶ Esszenciális növényi tápanyagtartalom (Ca, P, K) nőtt a biomasszához képest
- ▶ Nagy WHC (Vízmegtartó kapacitás)
- ▶ Aromásokat nem tartalmazott, fenolokat igen

Talaj mintavétel

- ▶ Két fajta homokos sivatagi talajt használtak a kísérletekhez
  - ▶ Kubuqi sivatag, Kína (KB)
  - ▶ Thar sivatag, Pakisztán (TR)
- ▶ 10-10 mintavételi parcella (1 m x 1 m), 20 m távolságra egymástól
- ▶ Minták
  - ▶ 0-100 mm, 100-200 mm, 200-300 mm talaj mélységből
- ▶ Fő kristályos komponens: kvarc, SiO_2 formában, vas-oxid szennyeződés

Mikrokozmosz kísérletek

- ▶ BC-t négy bekeverési arányban alkalmazták mindkét sivatagi talajban
  - ▶ 0 t/ha (kontroll), 15 t/ha, 22 t/ha és 45 t/ha (0%; 0,6%; 1,0%; 2,0%)
- ▶ 45%-os NPK tartalmú műtrágya (N:P:K arány 1:4:7), 100 g/m²
- ▶ Desztillált vízzel öntözés 100 % WHC-ig
- ▶ Növény magasság leolvasása: kicsírázás után 20, 30, 45, 60 nappal
- ▶ 8 hét után növények levágása, szárítása
  - ▶ Szárazanyag-hozam (DMY) számítása
  - ▶ Vízfelhasználás hatékonyság (WUE) számítása:
$$WUE = DMY / \text{felhasznált öntözővíz L}$$
- ▶ Kezelt talajok hidraulikus jellemzőinek (WHC, WRC, Hidraulikus vezetőképesség (K)) és fizikai-kémiai tulajdonságainak a meghatározása

BC hatása a homokos sivatagi talaj hidraulikus jellemzőire

Table 2
Effect of biochar amendment on soil water-holding capacity and hydraulic conductivity.

Treatments	Water-holding capacity (g g^{-1})	Hydraulic conductivity (mm h^{-1})
KB-0	0.21	216.0
KB-15	0.24 ^{NS}	216.0 ^{NS}
KB-22	0.26 ^{NS}	151.2 ^a
KB-45	0.28 ^a	136.8 ^a
TR-0	0.19	32.4
TR-15	0.20 ^{NS}	31.3 ^{NS}
TR-22	0.21 ^{NS}	30.2 ^{NS}
TR-45	0.24 ^a	27.3 ^{NS}

• Talaj WHC nőtt

• KB-45, TR-45: jelentős növekedés

• K csökkent

• KB-45: 37%-al a kontrollhoz képest

In the same column, ^a is significant at $P < 0.05$; ^b is significant at $P < 0.01$; ^c is significant at $P < 0.001$ and ^{NS} is not significant from the control (KB-0 or TR-0).

Talaj nedvességtartalom

- ▶ Növekedés az összes kezelésnél
  - ▶ Mindkét talajtípusnál megfigyelhető
  - ▶ Talaj különböző rétegeiben
- ▶ Növény által hozzáférhető nedvességtart. (14-16 cm)
  - ▶ KB-45: 47%-al nőtt a kontrollhoz képest
  - ▶ TR-45: 100%-al nőtt a kontrollhoz képest

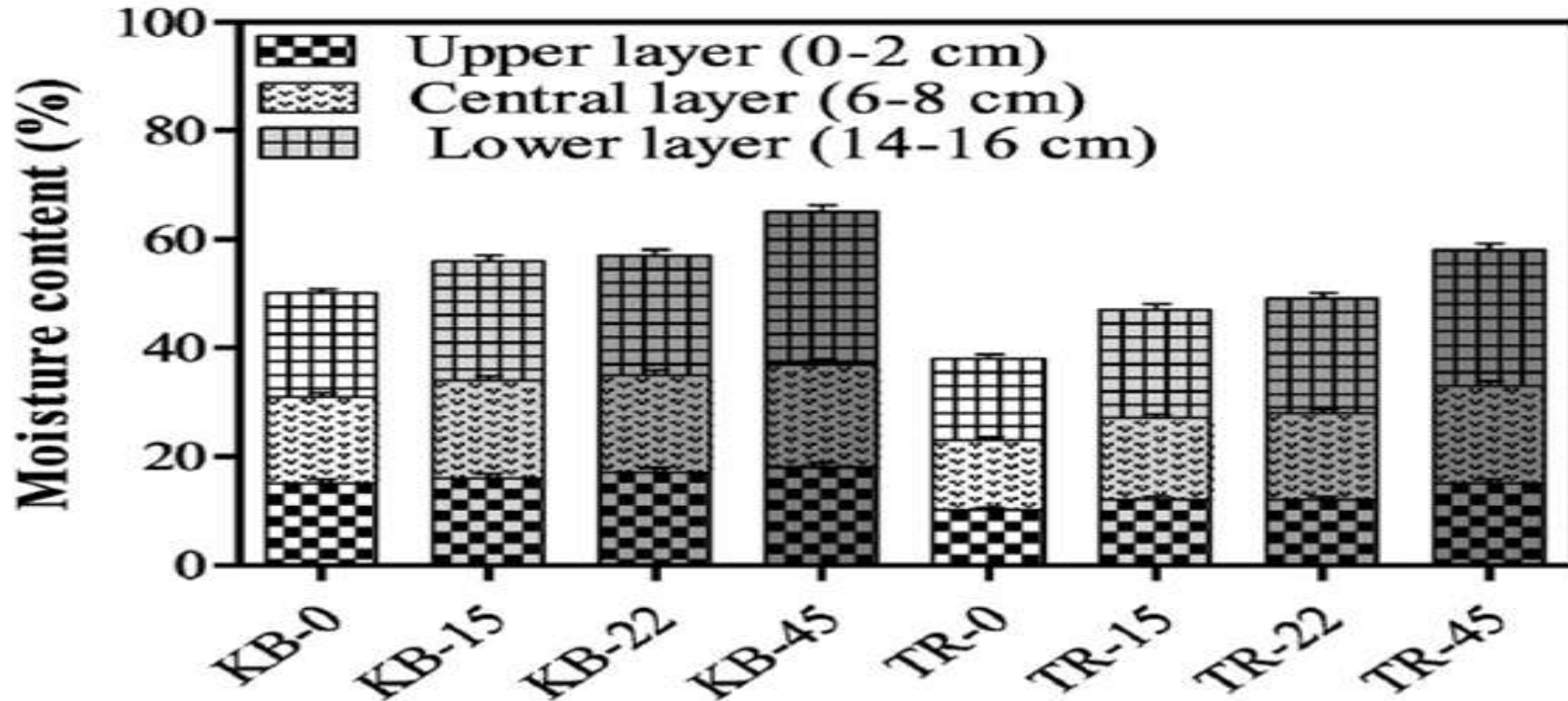

Fig. 2. Effect of biochar on depth-wise moisture content in soil root zone after oven drying the containers at 105 °C for different time periods i.e. 1, 2 and 3 h. Error bars show standard deviations of the means of different treatments.

Víz visszatartási kapacitás (WRC)

- ▶ WRC javulás mindegyik kezelésnél
- ▶ Átlagos talajnedvesség veszteség 20 °C-on
  - ▶ KB-45: 81%-al alacsonyabb, mint KB-0
  - ▶ TR-45: 84%-al alacsonyabb, mint KB-0

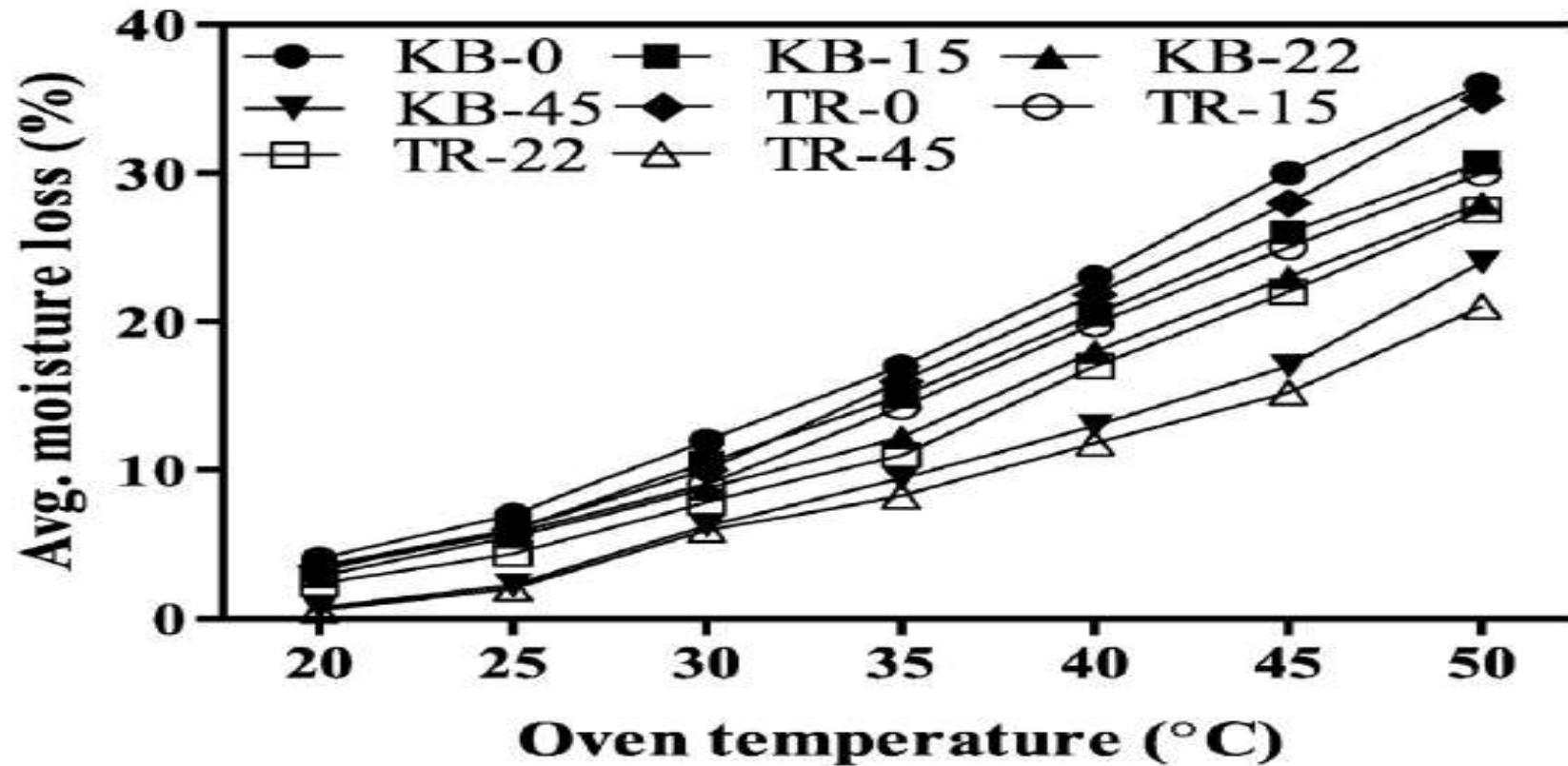

Fig. 3. Effect of biochar on water-retention capacity of desert soils.

BC hatása a talaj kémiai tulajdonságaira

Table 3

Effect of biochar on soil properties after pot experiment.

Elements		KB-0	KB-15	KB-22	KB-45	TR-0	TR-15	TR-22	TR-45
pH	↓	8.47	8.14 ^a	7.80 ^b	7.55 ^c	8.06	7.68 ^b	7.27 ^c	7.11 ^c
EC (dS m ⁻¹)	↑	0.29	0.35 ^a	0.45 ^c	0.47 ^c	0.23	0.41 ^c	0.47 ^c	0.48 ^c
CEC (cmol _c kg ⁻¹)	↑	2.7	2.8 ^a	2.8 ^b	2.9 ^c	2.2	2.3 ^a	2.4 ^a	2.6 ^a
SOM (g kg ⁻¹)	↑	25.7	30.8 ^c	44.3 ^c	73.2 ^c	9.6	11.4 ^c	18.5 ^b	24.0 ^c
Total C (g kg ⁻¹)	↑	6.3	6.8 ^a	7.0 ^a	7.9 ^c	5.4	5.7	5.8	6.5 ^b
Total N (g kg ⁻¹)	↓	0.50	0.40 ^{NS}	0.40 ^{NS}	0.29 ^{NS}	0.60	0.40 ^{NS}	0.40 ^{NS}	0.26 ^{NS}
C/N ratio	↑	12.6	15.0	17.2 ^a	27.0 ^c	9.0	13.9	14.1 ^a	25.0 ^c
Minerals (g kg ⁻¹)									
Total Al	↑	91.7	95.0 ^{NS}	96.0	131.0 ^a	40.3	42.3 ^{NS}	42.9	62.1 ^a
Total Si		401.0	368.0 ^{NS}	376.0 ^{NS}	404.8 ^{NS}	307.1	303.4 ^{NS}	309.5 ^{NS}	324.2 ^a
Total K	↑	5.6	7.0 ^{NS}	7.7 ^{NS}	9.8 ^{NS}	6.4	8.4 ^{NS}	9.0 ^a	11.1 ^b
Total P	↑	1.6	2.2 ^a	2.7 ^b	3.5 ^c	3.4	4.4 ^b	5.8 ^c	5.9 ^c
Total Ca	↑	27.7	40.8 ^{NS}	46.9 ^a	71.0 ^b	32.1	50.2 ^a	56.1 ^a	63.6 ^b
Total Fe		6.6	6.0 ^{NS}	5.6 ^{NS}	4.7 ^a	14.3	13.9 ^{NS}	5.9 ^a	4.8 ^a
Total Mn		ND	ND	ND	ND	8.9	7.9 ^{NS}	8.3 ^{NS}	7.7 ^{NS}
Total Cu		ND	ND	ND	ND	0.3	0.6 ^a	0.4 ^{NS}	0.1 ^{NS}
Total Ti		ND	ND	ND	ND	5.8	5.2 ^a	6.3 ^{NS}	1.9 ^a

In the same row, ^a is significant at $P < 0.05$; ^b is significant at $P < 0.01$; ^c is significant at $P < 0.001$ and ^{NS} is not significant from the control (KB-0 or TR-0); EC, electrical conductivity; CEC, cation exchange capacity; SOM, soil organic matter; ND, not detected.

BC hatása a cirok növekedésére

- ▶ Fokozza a cirok növekedését 15 t/ha és 22 t/ha mennyiségben
- ▶ Nagyobb bekeverési aránynál (45 t/ha) a BC alkalmazása negatív hatást mutat

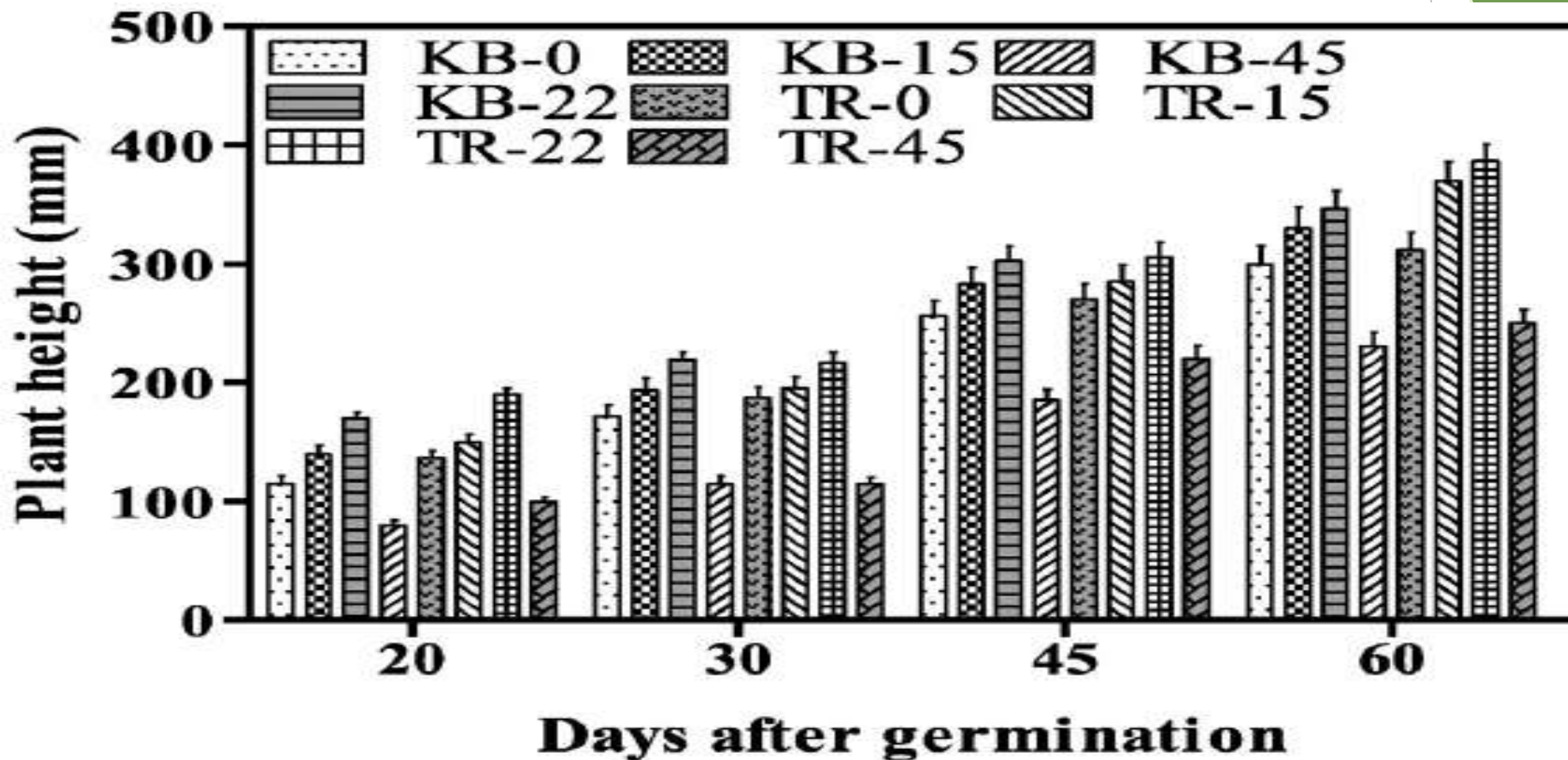

Fig. 4. Effect of BC on plant height. Error bars show standard deviations of the means of different treatments.

BC hatása a cirok szárazanyag-hozamára (DMY)

- ▶ Azonos tendencia, mint amit tapasztaltunk a növény magasságnál
- ▶ Vízfelhasználás hatékonysága (WUE): $DMY / \text{felhasznált öntözővíz L}$

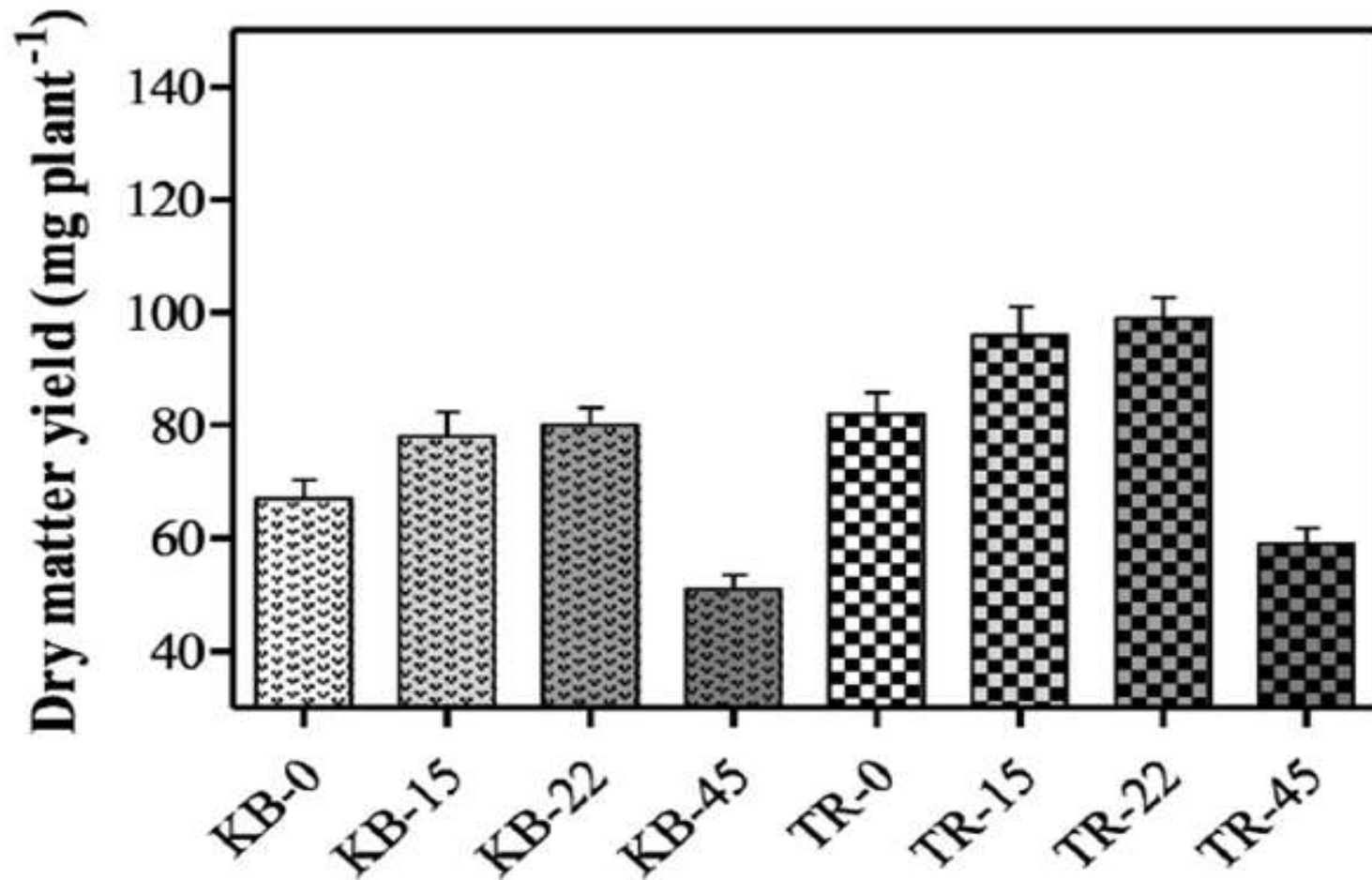

Fig. 5. Effect of biochar on sorghum dry matter yield. Error bars show standard deviations of the means of different treatments.

Következtetések

- ▶ Pirolízis hőmérséklet > 500 °C → szerves a. illékonysága nő → több pórus → nagyobb felület → víz adszorpció és tápanyag visszatartás növekedés a talajban
- ▶ Finom BC részecskék kitöltik a talaj pórusait → WHC, WRC jelentősen nő/K csökken → Több víz jut a növénynek → Nagyobb termény hozam
- ▶ Mikro növényi tápanyagok, mint Cu, Fe, Mn mennyisége csökkent: BC elszenesedett C tartalma abszorbeálta → elérhetetlen a növény gyökerei számára
- ▶ Fokozott növény hozam: talaj hidraulikus tul. javítása, növényi tápanyagtartalom növelése
- ▶ 45 t/ha-os kezelés negatív hatása a növény növekedésére
  - ▶ Magas C/N arány → Nitrogénhiány
  - ▶ Al toxicitás (oldalgyökerek vastagodása, barnulása)
  - ▶ Cu, Mn, Fe tartalom csökkenése

Összegzés

Fenyő fűrészporból gyors pirolízissel nyert savas bioszén növelte/javította:

- ▶ Cirok magasságot/hozamot (mindkét sivatagi homoktalaj esetében)
- ▶ Hidraulikus jellemzőket: WHC, WRC, K (csökk.)
- ▶ Talaj összes szerves C tartalmát és esszenciális növényi tápanyagtartalmat (P, K)
- ▶ Növelte a talaj CEC-t és csökkentette a pH-t
- ▶ A legnagyobb cirok hozam a bioszén 22 t/ha-os alkalmazási arányánál volt tapasztalható. Ez jelentősen csökkent 45 t/ha bekeverési arány mellett.
- ▶ Alkalmazható a sivatagi homoktalaj minőségének javítására.

Köszönöm a figyelmet!